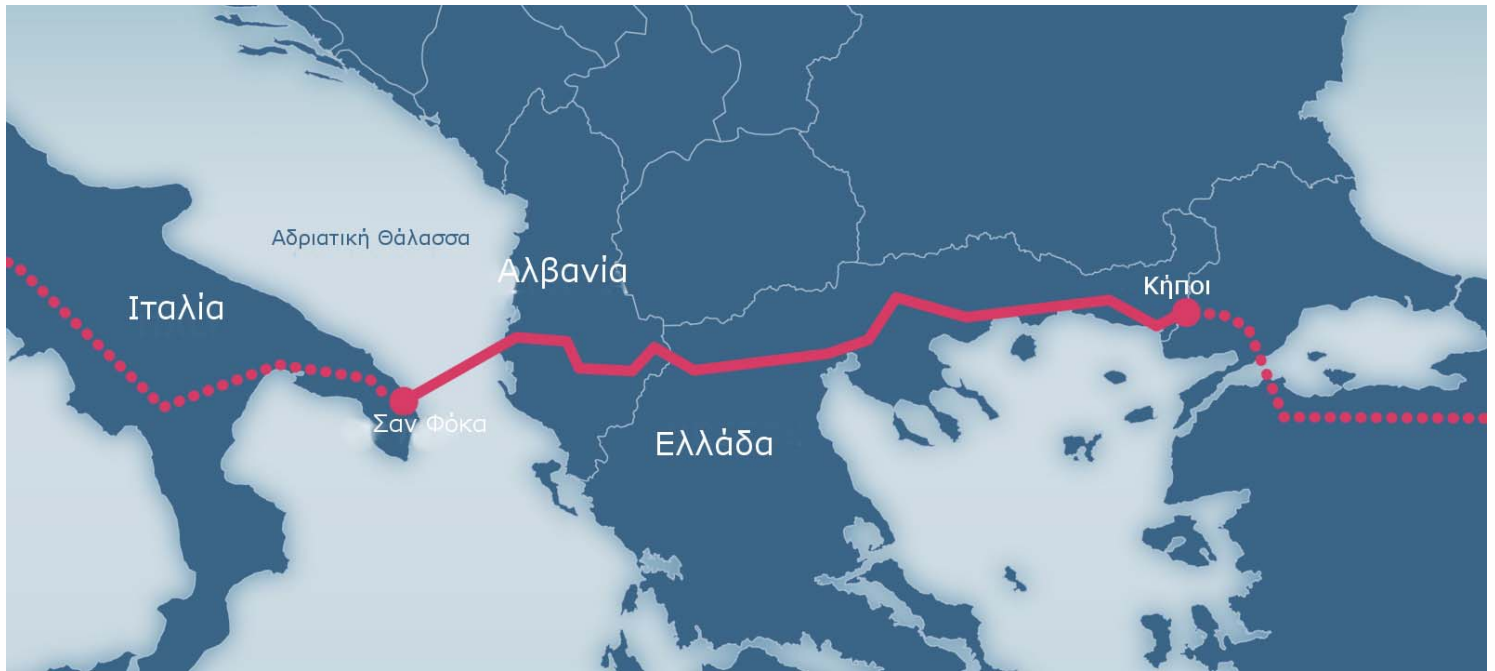

TAP

Trans Adriatic Pipeline

Ενιαία ΜΠΚΕ Ελλάδας Κεφάλαιο 1 - Εισαγωγή

 <small>Trans Adriatic Pipeline</small>		Σελίδα 2 από 15					
		<small>Area Code</small>	<small>Comp. Code</small>	<small>System Code</small>	<small>Disc. Code</small>	<small>Doc.-Type</small>	<small>Ser. No.</small>
Τίτλος έργου: Trans Adriatic Pipeline – TAP Τίτλος εγγράφου: Ενιαία ΜΠΚΕ Ελλάδας Κεφάλαιο 1 - Εισαγωγή		GPL00-ASP-642-Y-TAE-0049 Αναθ: 05					

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1	ΕΙΣΑΓΩΓΗ	3
1.1	Κατανόηση και Επισκόπηση του Έργου	3
1.1.1	Υπόβαθρο του Έργου	4
1.1.2	Θέση του Έργου	4
1.1.3	Περιγραφή της Υποδομής και Σχετικές Υπηρεσίες	5
1.2	Φορέας του Έργου	7
1.2.1	Αχρο	7
1.2.2	Statoil	7
1.2.3	E.ON	8
1.3	Απαιτήσεις της Μελέτης Περιβαλλοντικών και Κοινωνικών Επιπτώσεων	9
1.4	Μεθοδολογία Μελέτης Περιβαλλοντικών και Κοινωνικών Επιπτώσεων	12
1.4.1	Σκοπός	12
1.4.2	Στόχος Μελέτης Περιβαλλοντικών και Κοινωνικών Επιπτώσεων	12
1.4.3	Πηγές Πληροφοριών	14
1.5	Δομή Μελέτης	14
 Λίστα Σχημάτων		
Σχήμα 1-1	Διαδριατικός Αγωγός – Θέση του Έργου	5
Σχήμα 1-2	Χαρακτηριστικά TAP	6

 Trans Adriatic Pipeline				Σελίδα 3 από 15					
				Area Code	Comp. Code	System Code	Disc. Code	Doc.-Type	Ser. No.
Τίτλος έργου:	Trans Adriatic Pipeline – TAP			GPL00-ASP-642-Y-TAE-0049 Αναθ: 05					
Τίτλος εγγράφου:	Ενιαία ΜΠΚΕ Ελλάδας Κεφάλαιο 1 - Εισαγωγή								

1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα μελέτη παρουσιάζει τις Περιβαλλοντικές και Κοινωνικές Επιπτώσεις του Ελληνικού Τμήματος του Διαδριατικού Αγωγού (TAP) το οποίο εκτείνεται από τους Κήπους του Έβρου στα Ελληνο-Τουρκικά Σύνορα, μέσω Κομοτηνής, Νέας Μεσημβρίας (Βόρειο-Δυτικά της Θεσσαλονίκης) προς τα Ελληνο- Αλβανικά σύνορα. Η μελέτη αναφέρεται τόσο στον αγωγό αλλά και στις προσωρινές υποδομές που απαιτούνται κατά τα φάση κατασκευής, καθώς και στις μόνιμες εγκαταστάσεις υποστήριξης της λειτουργίας αυτού, συμπεριλαμβανομένων των βαλβιδοστασιών κατά μήκος της χάραξης και δύο σταθμούς συμπίεσης που θα υπάρχουν, στο Ελληνικό τμήμα (ένας στους Κήπους, ένας στις Σέρρες).

Σύμφωνα με την Υπουργική Απόφαση 1958/2012 και όπως αυτή τροποποιήθηκε από την ΥΑ 20741/27-4-2012 το έργο του TAP κατατάσσεται στην κατηγορία των έργων Α1 (Ομάδα 11^η “Μεταφορά ενέργειας, καυσίμων και χημικών ουσιών” α/α 1 “Αγωγοί καυσίμων εθνικής σημασίας ή ενταγμένοι στα ευρωπαϊκά ή διεθνή δίκτυα και υποστηρικτικές τους εγκαταστάσεις”).

Η υπεύθυνη εταιρεία του έργου είναι η Trans Adriatic Pipeline AG-Greece (Υποκατάστημα Ελλάδος)

Πύργος Αθηνών, 21^{ος} όροφος ,
 Λεωφ.Μεσογείων 2-4, 115 27,
 Αθήνα, Ελλάδα,

Υπεύθυνος Επικοινωνίας: Στάθης Θεοδωρόπουλος, Ανώτερος Σύμβουλος Ελλάδας.

Τηλ: +30 210 7454613

Φάξ: +30 210 7454300

e-mail: Stathis.Theodoropoulos@tap-ag.com

1.1 Κατανόηση και Επισκόπηση του Έργου

Ο TAP είναι ένα έργο κατασκευής αγωγού φυσικού αερίου που παρέχει τη δυνατότητα νέας διαδρομής μεταφοράς αερίου από την Κασπία θάλασσα προς τη Νότια και Κεντρική Ευρώπη. Το έργο σκοπεύει να ενισχύσει τις συνθήκες ασφάλειας στη μεταφορά ενέργειας, καθώς και να δημιουργήσει εναλλακτικές λύσεις στην τροφοδοσία των Ευρωπαϊκών αγορών.

 		Σελίδα 4 από 15					
		Area Code	Comp. Code	System Code	Disc. Code	Doc.-Type	Ser. No.
Τίτλος έργου:	Trans Adriatic Pipeline – TAP	GPL00-ASP-642-Y-TAE-0049 Αναθ: 05					
Τίτλος εγγράφου:	Ενιαία ΜΠΚΕ Ελλάδας Κεφάλαιο 1 - Εισαγωγή						

Ο TAP αρχικά θα έχει δυναμικότητα 10 δις κυβικών μέτρων ανά έτος (bcm/year). Καθώς όλο περισσότερες ποσότητες αερίου θα είναι διαθέσιμες, ο TAP θα έχει τη δυνατότητα να μεταφέρει 10 επιπρόσθετα bcm νέου αερίου ανά έτος, δηλαδή συνολική επέκταση στα 20 bcm ανά έτος εφόσον αυτό απαιτηθεί.

1.1.1 Υπόβαθρο του Έργου

Η Ευρώπη σήμερα βασίζεται στη Ρωσία την Αφρική και την Βόρεια θάλασσα, για τροφοδοσία σε αέριο, μέσω διαφόρων υφιστάμενων αγωγών, με τη Ρωσία να είναι ο κυρίως προμηθευτής. Η Ευρώπη αντιλαμβάνεται την στρατηγική ανάγκη να διαφοροποιήσει τις πηγές τροφοδοσίας σε αέριο και έχει κάνει τα αντίστοιχα βήματα προς αυτή τη κατεύθυνση τα τελευταία χρόνια (Ευρωπαϊκός Διάλογος, 2011). Κατά τη διάρκεια της περιόδου αυτής, αρκετές εταιρείες ενέργειας και κυβερνήσεις επιχείρησαν να δώσουν πνοή στο σενάριο του “Νότιο Διάδρομο Αερίου”¹ που έχει εγερθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή πιέζοντας για συγκεκριμένα έργα, ένα εκ των οποίων είναι και ο TAP.

Περισσότερες πληροφορίες για στρατηγικούς προμηθευτές ενέργειας στην Ευρώπη παρέχονται στο *Κεφάλαιο 2 – Ορισμός του Έργου*.

1.1.2 Θέση του Έργου

Ο TAP θα ξεκινήσει από την Ελλάδα, κοντά στα Ελληνοτουρκικά σύνορα, και έπειτα θα διασχίζει την Αλβανία και μέσω της Αδριατικής θα τερματίσει στη Νότια Ιταλία, επιτρέποντας την ροή φυσικού αερίου κατευθείαν από την Κασπία θάλασσα στις Ευρωπαϊκές αγορές. Το *Σχήμα 1-1* παρουσιάζει την διαδρομή του αγωγού.

¹ Ο όρος χρησιμοποιείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για να περιγράψει σχεδιαζόμενα έργα υποδομών που θα μεταφέρουν Φ.Αέριο από τη Κασπία και τη Μέση Ανατολή στην Ευρώπη, με στόχο τη διασφάλιση της παροχής της.

 		Σελίδα 5 από 15					
		Area Code	Comp. Code	System Code	Disc. Code	Doc.-Type	Ser. No.
Τίτλος έργου: Trans Adriatic Pipeline – TAP Τίτλος εγγράφου: Ενιαία ΜΠΚΕ Ελλάδας Κεφάλαιο 1 - Εισαγωγή		GPL00-ASP-642-Y-TAE-0049 Αναθ: 05					

Σχήμα 1-1 Διαδριατικός Αγωγός – Θέση του Έργου

Πηγή: TAP AG (2011)

Η διαδρομή του αγωγού έχει μήκος περίπου 863 χιλιόμετρα (km). Από τους Κήπους μέχρι τη Νέα Μεσημβρία, μήκους περίπου 359 km η οδευση του αγωγού ακολουθεί σε μεγάλο μήκος τον υπάρχοντα αγωγό αερίου του ΔΕΣΦΑ. Από τη Νέα Μεσημβρία και εκτεινόμενη δυσμώς προς τα Ελληνο-Αλβανικά σύνορα, η οδευση έχει μήκος 184 km και δεν ακολουθεί καμία υπάρχουσα υποδομή (βλ Σχήμα 1-2). Με την είσοδο από την Ελλάδα στην Αλβανία (περιφέρεια Κορça), το τμήμα του αγωγού στην Αλβανία εκτείνεται σε μήκος συνολικά 205 km προς την ακτή βορειοδυτικά του Fier. Το υποθαλάσσιο τμήμα θα έχει μήκος 110 km, διασταυρώνοντας την Αδριατική έως την είσοδό του στην νότια Ιταλία. Το υψηλότερο υψόμετρο του TAP θα είναι 1800 m απο την επιφάνεια της θάλασσας στα βουνά της Αλβανίας, ενώ το χαμηλότερο θα βρίσκεται σε βάθος 820 m από την επιφάνεια της θάλασσας.

Το έργο του TAP θα διασύνδεει το Τουρκικό δίκτυο αγωγών μεταφοράς αερίου από την περιοχή της Κασπίας με τον τελικό αποδέκτη, την αγορά της Ευρώπης.

1.1.3 Περιγραφή της Υποδομής και Σχετικές Υπηρεσίες

Ο αγωγός στην χερσαία διαδρομή του έχει σχεδιαστεί με διάμετρο 48" (από τους Κήπους στην Ελλάδα προς τις ακτές της Αδριατικής κοντά στο Fier στην Αλβανία), ενώ στο υποθαλάσσιο τμήμα υπάρχει μείωση της διαμέτρου στις 36", όπου ο αγωγός, στο τμήμα αυτό, διασταυρώνει την Αδριατική και καταλήγει στην στεριά στην περιοχή του San Foca, στην Ιταλία (στην περιφέρεια του Λέτσε).

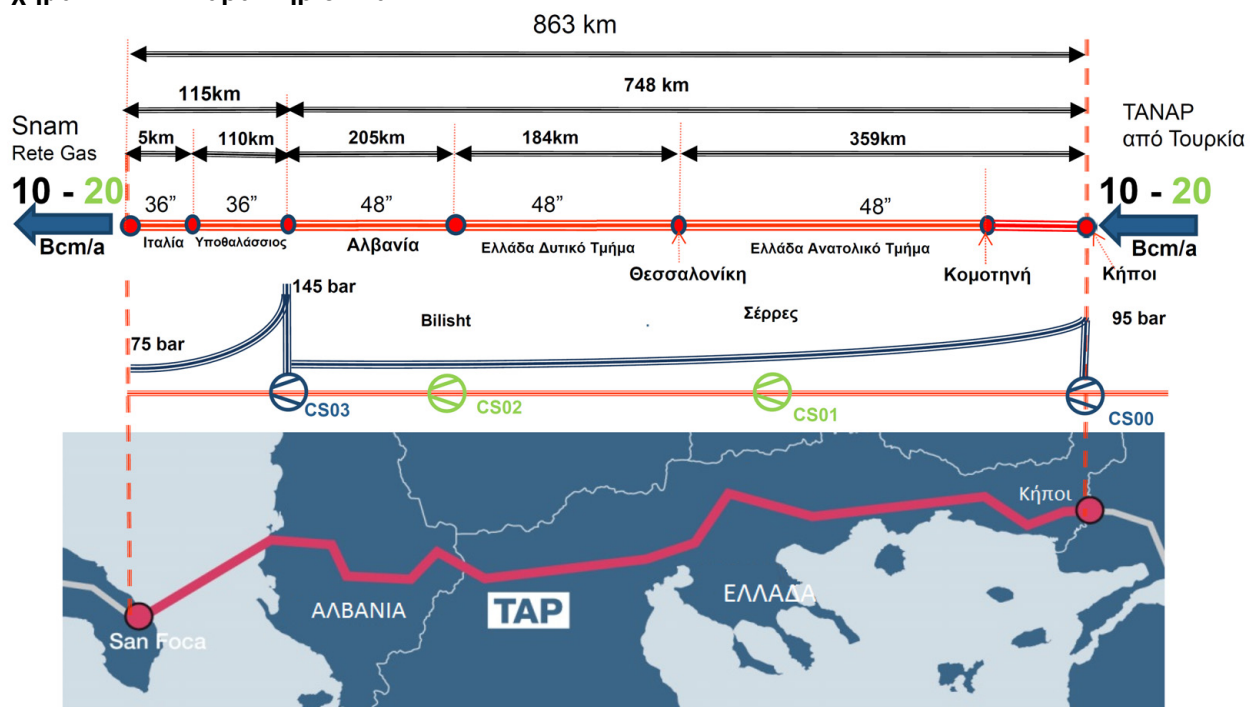
 		Σελίδα 6 από 15			
		Area Code	Comp. Code	System Code	Disc. Code
Τίτλος έργου: Trans Adriatic Pipeline – TAP Τίτλος εγγράφου: Ενιαία ΜΠΚΕ Ελλάδας Κεφάλαιο 1 - Εισαγωγή		GPL00-ASP-642-Y-TAE-0049 Αναθ: 05			

Ο υποθαλάσσιος αγωγός διασταυρώνει την Αδριατική στην κοντινότερη απόσταση μεταξύ Αλβανίας και Ιταλίας με ευνοϊκές υποθαλάσσιες συνθήκες, όσο αφορά το βάθος και τις υποθαλάσσιες κλίσεις. Η διασταύρωση αυτή αποτελεί μακράν την οικονομικότερη λύση.

Σύμφωνα με την ανάπτυξη των αγορών αερίου στην Νότιο-Ανατολική Ευρώπη, ο TAP έχει σχεδιαστεί για να δίνει τη δυνατότητα σημείων σύνδεσης κατά μήκος της χάραξής του αν απαιτηθούν ικανοποιητικές ποσότητες αερίου και η σύνδεση θεωρηθεί οικονομικά και τεχνικά εφικτή.

Η κατασκευή του αγωγού θα πραγματοποιηθεί από ένα ή περισσότερους αναδόχους σε κάθε μια από τις τρεις χώρες που θα φιλοξενήσουν τον αγωγό σε συμβατότητα με τα εθνικά και τα διεθνή πρότυπα για την Ασφάλεια, την Υγεία και το Περιβάλλον και τις εθνικές απαιτήσεις για τις προμήθειες. Τοπικοί κατασκευαστές θα κληθούν επίσης να συμμετάσχουν κατά τη διάρκεια της κατασκευής.

Σχήμα 1-2 Χαρακτηριστικά TAP

Σημείωση 1: Οι CS01 και CS02 θα χρειαστούν στο σενάριο των 20bcm/yr.

Σημείωση 2: Στην Αλβανία το χερσαίο τμήμα του αγωγού είναι 205 χιλιόμετρα.

Legend: bcm/a = Δις κυβικά μέτρα/έτος; CS = Σταθμός Συμπίεσης

Πηγή: TAP AG (2013)

 		Σελίδα 7 από 15					
		Area Code	Comp. Code	System Code	Disc. Code	Doc.-Type	Ser. No.
Τίτλος έργου:	Trans Adriatic Pipeline – TAP					GPL00-ASP-642-Y-TAE-0049 Αναθ: 05	
Τίτλος εγγράφου:	Ενιαία ΜΠΚΕ Ελλάδας Κεφάλαιο 1 - Εισαγωγή						

1.2 Φορέας του Έργου

Η μετοχική σύνθεση του οργανισμού του TAP περιλαμβάνει την Ελβετική Αχρο (42.5%), τη Νορβηγική Statoil (42.5%) και τη Γερμανική E.ON (15%).

1.2.1 Αχρο

Η Αχρο είναι μια Ευρωπαϊκή εταιρεία εμπορίας ενέργειας. Ο όμιλος Αχρο, είναι ένας από τους μεγαλύτερους προμηθευτές ενέργειας στην Ελβετία η οποία επίσης συγκαταλέγεται στις μεγαλύτερες εταιρείες που είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο της Ελβετίας.

Η Αχρο αποτελεί διανομέα ενέργειας στην Ελβετία και την Ευρώπη και είναι εταιρία που εδρεύει στην Ελβετία και έχει ευρωπαϊκό προσανατολισμό. Το 100% του μετοχικού κεφαλαίου της Αχρο κατέχεται από τα Βορειοανατολικά καντόνια της Ελβετίας. Μαζί με τους συνεταιίρους της, η Αχρο παρέχει ηλεκτρική ενέργεια σε 3 εκατομμύρια κατοίκους περίπου. Η Αχρο δραστηριοποιείται στην παραγωγή, διανομή και πώληση ενέργειας καθώς και στο διεθνές εμπόριο ενέργειας. Η Αχρο επίσης προσφέρει καινοτόμες υπηρεσίες ενέργειας σε πελάτες της στην Ελβετία και την Ευρώπη. Η Αχρο International, έχει εκπροσώπηση στις παρακάτω χώρες:

Αλβανία, Βοσνία-Ερζεγοβίνη, Βουλγαρία, Κροατία, Τσεχία, Φινλανδία, Γαλλία, Χώρες της Οικονομικής Ένωσης Μπενελούξ, Γερμανία, Ελλάδα, Ουγγαρία, Ιταλία, Κόσσοβο, ΠΓΔΜ, Νορβηγία, Πολωνία, Ρουμανία, Σερβία, Σλοβακία, Ισπανία, Πορτογαλία, Σουηδία, Τουρκία και Ηνωμένο Βασίλειο.

Η Αχρο εκπροσωπείται στην Ελλάδα από το 2006.

1.2.2 Statoil

Η Statoil είναι μια διεθνής ενεργειακή εταιρεία με δραστηριότητα σε 34 χώρες. Έχει οικοδομήσει εμπειρία πλέον των 35 ετών σε παραγωγή πετρελαίου και αερίου στην Νορβηγία. Η Statoil χρησιμοποιεί τώρα αυτή την εμπειρία της, με υπεύθυνο τρόπο, σε διεθνές επίπεδο δημιουργώντας καινοτόμες και τεχνολογικά προωθημένες επιχειρηματικές προτάσεις. Τα

 <small>Trans Adriatic Pipeline</small>		Σελίδα 8 από 15					
		Area Code	Comp. Code	System Code	Disc. Code	Doc.-Type	Ser. No.
Τίτλος έργου: Trans Adriatic Pipeline – TAP		GPL00-ASP-642-Y-TAE-0049 Αναθ: 05					
Τίτλος εγγράφου: Ενιαία ΜΠΚΕ Ελλάδας Κεφάλαιο 1 - Εισαγωγή							

κεντρικά γραφεία της Statoil βρίσκονται στη Νορβηγία. Απασχολεί περίπου 20000 υπαλλήλους σε διεθνές επίπεδο και συμμετέχει στα χρηματιστήρια της Νέας Υόρκης και του Όσλο.

Η Statoil είναι διαρκής και αξιόπιστος προμηθευτής φυσικού αερίου που απολαμβάνει μια αρκετά ισχυρή θέση σε μερικές από τις ελκυστικότερες διεθνείς αγορές. Είναι ο δεύτερος μεγαλύτερος προμηθευτής στην Ευρώπη και ο έκτος σε μέγεθος στο κόσμο.

Οι λειτουργίες της Statoil χωρίζονται στις ακόλουθες κατηγορίες : Έρευνα και Εκμετάλλευση, Νέες Ενεργειακές Πηγές, Φυσικό Αέριο, Προμήθειες, Αγωγοί, Εγκαταστάσεις Παραγωγής, Εμπορία διαφόρων Προϊόντων.

Η Statoil σήμερα παράγει 1.9 δις βαρέλια ισοδύναμου πετρελαίου (boe) την ημέρα· είναι πρωτοπόρος παγκοσμίως στη δέσμευση και αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα και ο μεγαλύτερος διαχειριστής δικτύου βαθένων υδάτων με περισσότερα από 8000 km υποθαλάσσιου δικτύου αγωγών.

1.2.3 E.ON

Η E.ON είναι μια από τις μεγαλύτερες εταιρείες ενέργειας και φυσικού αερίου στον κόσμο. Περισσότεροι από 72.000 εργαζόμενοι απασχολούνται στις εγκαταστάσεις της σε όλη την Ευρώπη, τη Ρωσία και τη Βόρεια Αμερική. Επιπλέον, υπάρχουν επιχειρήσεις στη Βραζιλία και την Τουρκία, τις οποίες διαχειρίζεται από κοινού με εταίρους. Το επιχειρηματικό αντικείμενο της E.ON είναι ευρύ και αποτελείται από ανανεώσιμες και συμβατικές μορφές παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς και φυσικού αερίου, εμπορία ενέργειας, λιανικής εμπορίας αυτής αλλά και τη διανομή. Περίπου 26 εκατομμύρια πελάτες τροφοδοτούνται με ενέργεια μέσω της εταιρείας. Η E.ON διαθέτει παραγωγική ικανότητα ενέργειας ίση με περίπου 68 GW και είναι μία από τις κορυφαίες εταιρείες ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στον κόσμο. Επίσης, η E.ON είναι η 2^η μεγαλύτερη ιδιωτική επιχείρηση κοινής ωφέλειας στην Ευρώπη, προμηθεύοντας 53 δισεκατομμύρια m³ φυσικού αερίου ετησίως. Η εταιρεία εδρεύει στη Γερμανία και διαθέτει περισσότερα από 11600 χιλιόμετρα αγωγών φυσικού αερίου σε όλο το κόσμο.

Οργανωτικά ο όμιλος της E.ON είναι διαχωρισμένος σε παγκόσμιο επίπεδο (με βάση τη λειτουργία) και σε τοπικό επίπεδο (ανά χώρα). Σε παγκόσμιο επίπεδο αποτελείται από πέντε τομείς που διαχειρίζονται το χαρτοφυλάκιο της ηλεκτροπαραγωγής, τις δραστηριότητες γύρω

 		Σελίδα 9 από 15					
		Area Code	Comp. Code	System Code	Disc. Code	Doc.-Type	Ser. No.
Τίτλος έργου:	Trans Adriatic Pipeline – TAP					GPL00-ASP-642-Y-TAE-0049 Αναθ: 05	
Τίτλος εγγράφου:	Ενιαία ΜΠΚΕ Ελλάδας Κεφάλαιο 1 - Εισαγωγή						

από τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, τη βελτιστοποίηση και την εμπορία, τη κατασκευή νέων μονάδων και την καινοτόμο τεχνολογία, καθώς και την εξερεύνηση και παραγωγή. Έντεκα τοπικοί τομείς διαχειρίζονται τις δραστηριότητες λιανικής πώλησης, τα περιφερειακά δίκτυα ενέργειας και το καθορισμό των δραστηριοτήτων στην Ευρώπη. Ένα νέο τμήμα, η E.ON International Energy, αναμένεται να επεκτείνει περαιτέρω τις επιχειρηματικές δραστηριότητες εκτός Ευρώπης και να αξιοποιήσει την πείρα σε συμβατικές και ανανεώσιμες πηγές ενέργειας σε περιοχές όπου η ζήτηση ενέργειας αυξάνεται με ταχείς ρυθμούς.

Υπηρεσίες Συμβούλου

Η TAP AG δημιούργησε μια διεπιστημονική ομάδα έργου προκειμένου να παράσχει ολοκληρωμένη προσέγγιση στο σχεδιασμό του έργου και να ενσωματώσει τα περιβαλλοντικά, κοινωνικά και πολιτιστικά ζητήματα σε όλες ανεξαιρέτως τις φάσεις του έργου μέχρι και τη λειτουργία.

Η παρούσα Μελέτη Περιβαλλοντικών και Κοινωνικών Επιπτώσεων προετοιμάστηκε από ένα δίκτυο διεθνών και τοπικών συμβούλων και ειδικών. Οι σύμβουλοι που χρησιμοποιήθηκαν καλύπτουν τις σχετικές ειδικότητες σε διαφορετικά θέματα (όπως πόσιμο νερό, γεωλογία, τοπίο, οικολογία, θόρυβος, εκπομπές αερίων, αρχαιολογία, κοινωνιολογία κλπ) οι οποίες είναι χρήσιμες για την διαμόρφωση της Μελέτης Περιβαλλοντικών και Κοινωνικών Επιπτώσεων σύμφωνα με τους διεθνείς κώδικες. Ο TAP AG έχει επίσης οργανώσει ομάδα από Έλληνες και ξένους ειδικούς κοινωνιολόγους, οικονομολόγους και νομικούς, οι οποίοι έχουν αναλάβει την οργάνωση της διαβούλευσης με όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη στο πλαίσιο της Μελέτης Περιβαλλοντικών και Κοινωνικών Επιπτώσεων.

1.3 Απαιτήσεις της Μελέτης Περιβαλλοντικών και Κοινωνικών Επιπτώσεων

Προκειμένου να ενισχυθεί η συνοχή και η ομοιομορφία σε όλο το Έργο του TAP, όλες οι πιθανές επιπτώσεις κατά μήκος όλης της όδευσης του αγωγού (που εκτείνεται από τα την Ελλάδα μέσω Αλβανίας στην Νότια Ιταλία) θα εκτιμηθούν σε σχέση με τις εθνικές νομοθεσίες των χωρών και τους κανονισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) που αφορούν το πλαίσιο περιβαλλοντικών επιπτώσεων.

 		Σελίδα 10 από 15					
		Area Code	Comp. Code	System Code	Disc. Code	Doc.-Type	Ser. No.
Τίτλος έργου:	Trans Adriatic Pipeline – TAP						
Τίτλος εγγράφου:	Ενιαία ΜΠΚΕ Ελλάδας Κεφάλαιο 1 - Εισαγωγή						
		GPL00-ASP-642-Y-TAE-0049 Αναθ: 05					

Σύμφωνα με Ελληνική νομοθεσία και υπό την αίρεση της κύρωσης της Συμφωνίας μεταξύ της Ελλάδας της Αλβανίας και της Ιταλίας από όλα τα μέρη, το έργο TAP θεωρείται έργο εθνικής σημασίας, δημοσίου οφέλους και δημοσίου συμφέροντος.

Το έργο TAP κατασκευάζεται σύμφωνα με την Ελληνική νομοθεσία και κανονισμούς καθώς και με την Οδηγία ΜΠΕ της ΕΕ και τις Απαιτήσεις Επίδοσης της ΕΤΑΑ. Αυτή η ενότητα παρέχει μια σύντομη περιγραφή της βασικής ελληνικής νομοθεσίας σχετικά με την Εκτίμηση των Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων στην Ελλάδα:

- *Νόμος 1650/1986* – Αποτελεί τη βασική νομοθετική διάταξη για τη προστασία του περιβάλλοντος στην Ελλάδα. Σχετικά Άρθρα με τη διαδικασία της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων είναι το Άρθρο 3 (Κατηγορίες έργων και δραστηριοτήτων), το Άρθρο 4 (Έγκριση περιβαλλοντικών όρων) και το Άρθρο 5 (Περιεχόμενο και διαβούλευση των Μελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων). Πάντως, τα περισσότερα από τα άρθρα του Νόμου 1650/1986 έχουν αντικατασταθεί από τον νέο Νόμο 4014/2011 περί περιβαλλοντικής αδειοδότησης έργων.
- *Νόμος 4014/2011* – Ο νόμος αυτός καθορίζει το νέο πλαίσιο για τη διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης. Ο νόμος αυτός αναθεωρεί πολλές από τις υφιστάμενες διαδικασίες και νομοθετικά κείμενα που διέπουν τις διαδικασίες περιβαλλοντικής αδειοδότησης. Οι αναθεωρήσεις αυτές περιλαμβάνουν, χωρίς να περιορίζονται σε αυτά, την διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης, κατάταξη έργων, περιεχόμενα των εκθέσεων που σχετίζονται με τη ΜΠΕ, συμπεριλαμβανομένης του Προκαταρκτικού Προσδιορισμού Περιβαλλοντικών Απαιτήσεων, τη δημόσια διαβούλευση και δημοσιοποίηση πληροφοριών. Ο Νόμος 4014/2011 εξουσιοδοτεί την έκδοση πλήθους νέων διοικητικών πράξεων (ΚΥΑ, ΥΑ, ΠΔ κλπ) που θα διέπουν και θα περιγράφουν τις προαναφερθείσες αναθεωρήσεις.
- *Υπουργική Απόφαση 1958/2012*. - Η ΥΑ αυτή κατηγοριοποιεί όλες τις δραστηριότητες για τα δημόσια και ιδιωτικά έργα. Τροποποιήθηκε από την ΥΑ 20741/2012. Σύμφωνα με την ΥΑ αυτή, το έργο του TAP ως σύνολο καθώς και κάθε το Ελληνικό τμήμα του χαρακτηρίζονται ως έργα υποκατηγορίας Α1 (Ομάδα 11η: Μεταφορά ενέργειας, καυσίμων και χημικών ουσιών, α/α 1: Αγωγοί καυσίμων εθνικής σημασίας ή ενταγμένοι στα ευρωπαϊκά ή διεθνή δίκτυα και υποστηρικτικές τους εγκαταστάσεις). Οι Σταθμοί Συμπίεσης κατατάσσονται ως έργα υποκατηγορίας Α1 επίσης.
- *Κοινή Υπουργική Απόφαση 69269/5387/1990* – Η απόφαση αυτή θεσπίστηκε με στόχο την ενεργοποίηση και εφαρμογή των προαναφερθέντων Άρθρων 3, 4 και 5 του Νόμου 1650/1986 και ταυτόχρονα την εφαρμογή των Οδηγιών της 84/360/ΕΚ (Οδηγία 28.6.1984 σχετικά με την καταπολέμηση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης από βιομηχανικές εγκαταστάσεις) και 85/337/ΕΚ (Οδηγία 27.6.1985 σχετικά με την εκτίμηση των επιπτώσεων

 	Σελίδα 11 από 15					
	Area Code	Comp. Code	System Code	Disc. Code	Doc.-Type	Ser. No.
Τίτλος έργου: Trans Adriatic Pipeline – TAP Τίτλος εγγράφου: Ενιαία ΜΠΚΕ Ελλάδας Κεφάλαιο 1 - Εισαγωγή	GPL00-ASP-642-Y-TAE-0049 Αναθ: 05					

ορισμένων σχεδίων δημοσίων και ιδιωτικών έργων στο περιβάλλον). Περιγράφει το περιεχόμενο των μελετών περιβαλλοντικών επιπτώσεων, σύμφωνα με την κατηγορία της δραστηριότητας που θα υλοποιηθεί. Η ΚΥΑ αναφέρεται συγκεκριμένα στις δραστηριότητες των κατηγοριών Α και Β, καθώς και στη περιγραφή και ελαχιστοποίηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων που σχετίζονται με αυτές τις δραστηριότητες. Επίσης, ορίζονται και περιγράφονται τα κεφάλαια που θα πρέπει να περιλαμβάνει η Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων ενώ γίνεται περιγραφή των απαιτούμενων εγγραφών, χαρτών και υλικών τεκμηρίωσης. Όσο εκκρεμεί η έκδοση της σχετικής διοικητικής πράξης που ορίζεται στον Νόμο 4014/2011, η ΚΥΑ αυτή παραμένει εφαρμοστέα.

- *Κοινή Υπουργική Απόφαση 11014/703/Φ104/2003* – Η ΚΥΑ αυτή ορίζει τις διαδικασίες περιβαλλοντικής αδειοδότησης. Πιο συγκεκριμένα, η ΚΥΑ καθορίζει:
  - ο τις απαραίτητες διαδικασίες της ΜΠΕ μέχρι την έκδοση των περιβαλλοντικών όρων,
  - ο τις αρμόδιες αρχές (ή εμπλεκόμενους φορείς),
  - ο το γενικό περιεχόμενο των ΜΠΕ για όλες τις εγκαταστάσεις (τα ειδικά κεφάλαια περιγράφονται στην ΚΥΑ 69269/5387/1990),

Όσο εκκρεμεί η έκδοση της σχετικής διοικητικής πράξης που ορίζεται στον Νόμο 4014/2011, η ΚΥΑ αυτή παραμένει εφαρμοστέα.

- *Κοινή Υπουργική Απόφαση 37111/2021/2003* – Η ΚΥΑ αυτή καθορίζει τη διαδικασία ενημέρωσης και συμμετοχής του κοινού κατά τη διαδικασία της περιβαλλοντικής αδειοδότησης. Όσο εκκρεμεί η έκδοση της σχετικής διοικητικής πράξης που ορίζεται στον Νόμο 4014/2011, η ΚΥΑ αυτή παραμένει εφαρμοστέα.

Περισσότερες πληροφορίες παρέχονται στο Κεφάλαιο 3 - Νομοθετικό και Κανονιστικό Πλαίσιο Αν και το Ελληνικό νομικό πλαίσιο αναφέρεται μόνο στην Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, ο TAP AG διερευνά επιπλέον τις κοινωνικές επιπτώσεις του Έργου σύμφωνα με τις βέλτιστες διεθνείς πρακτικές. Διά μέσου της Μελέτης Περιβαλλοντικών και Κοινωνικών Επιπτώσεων ο TAP AG αναγνωρίζει, αντιμετωπίζει και διαχειρίζεται όλες τις πιθανές επιπτώσεις σε θέματα κοινωνικά, περιβαλλοντικά και πολιτιστικής κληρονομιάς, τους κινδύνους και τις ευκαιρίες, με συστηματικό και διεξοδικό τρόπο.

TAP AG επέλεξε να ικανοποιήσει τις *Απαιτήσεις Επίδοσης (Performance Requirements -PR)* της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης (*European Bank for Reconstruction and Development - EBRD*) προκειμένου να εξασφαλίσει ότι δεν θα υπάρξουν δυσμενείς επιπτώσεις σε ανθρώπους, δικαιώματα πολιτών, τα μέσα διαβίωσης των πολιτών, σε πολιτιστικούς και περιβαλλοντικούς παράγοντες, ή σε περίπτωση που είναι αναπόφευκτη η επιρροή, οι επιπτώσεις

 		Σελίδα 12 από 15					
		Area Code	Comp. Code	System Code	Disc. Code	Doc.- Type	Ser. No.
Τίτλος έργου:	Trans Adriatic Pipeline – TAP					GPL00-ASP-642-Y-TAE-0049 Αναθ: 05	
Τίτλος εγγράφου:	Ενιαία ΜΠΚΕ Ελλάδας Κεφάλαιο 1 - Εισαγωγή						

να ελαχιστοποιηθούν/αμβλυνθούν κατά το δυνατό και/ή να υπάρξει η ανάλογη αποζημίωση. Αυτή η προσέγγιση περαιτέρω θα διασφαλίσει τη συμμόρφωση με τους κανονισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των προτύπων απόδοσης (*Performance Standards - PS*) της Παγκόσμιας Τράπεζας (*International Finance Corporation - IFC*). Στο *Κεφάλαιο 3* παρουσιάζονται περιληπτικά οι *Απαιτήσεις Επίδοσης της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης (EBRD, Performance Requirements - PRs)* και πως αυτές ενσωματώνονται στις προτεινόμενες δραστηριότητες της TAP AG.

1.4 Μεθοδολογία Μελέτης Περιβαλλοντικών και Κοινωνικών Επιπτώσεων

1.4.1 Σκοπός

Η Μελέτη Περιβαλλοντικών και Κοινωνικών Επιπτώσεων αποτελεί μια συστηματική διαδικασία αναγνώρισης και εκτίμησης των πιθανών επιπτώσεων στο βιοφυσικό, κοινωνικοοικονομικό και πολιτιστικό περιβάλλον σαν συνέπεια της ανάπτυξης του έργου. Σαν εργαλείο σχεδιασμού, η Μελέτη Περιβαλλοντικών και Κοινωνικών Επιπτώσεων έχει σαν στόχο να διασφαλίσει ότι τα περιβαλλοντικά, κοινωνικά και πολιτιστικά θέματα, κατά τη συνολική διάρκεια ζωής του έργου, εκτιμώνται και λαμβάνονται υπόψη από τον ιδιοκτήτη του έργου, στη περίπτωση μας την TAP AG. Η μελέτη αποτελεί το πλαίσιο για να επιτευχθεί ο έλεγχος του έργου ώστε να ελαχιστοποιηθούν ή να αποφευχθούν δυσμενείς περιβαλλοντικές και κοινωνικές επιπτώσεις.

1.4.2 Στόχος Μελέτης Περιβαλλοντικών και Κοινωνικών Επιπτώσεων

Η TAP AG αναγνωρίζει ότι ο διεξοδικός προγραμματισμός και η διαχείριση των περιβαλλοντικών και κοινωνικοοικονομικών θεμάτων είναι κρίσιμα θέματα για την εκτέλεση ενός επιτυχημένου έργου και, για το λόγο αυτό, σκοπεύει να λάβει υπόψη πλήρως τις περιβαλλοντικές και κοινωνικοοικονομικές ευαισθησίες στην διάρκεια ζωής του προτεινόμενου Έργου.

Προς καταγραφή του γεγονότος, αναφέρεται ότι ο προγραμματισμός των εργασιών του Δυτικού τμήματος (από Νέα Μεσημβρία έως τα Ελληνο/Αλβανικά σύνορα) ξεκίνησε νωρίτερα και η εταιρεία TAP προχώρησε στη διαδικασία οριοθέτησης του περιεχομένου της ΜΠΚΕ, καθώς και στην Προκαταρκτική Μελέτη Περιβαλλοντικών και Κοινωνικών Επιπτώσεων, σε συμφωνία με την προηγούμενη καταργηθείσα Ελληνική νομοθεσία, με στόχο να καθοριστούν τα καίρια σημεία του

 TAP <small>Trans Adriatic Pipeline</small>		 e-on		Σελίδα 13 από 15					
				Area Code	Comp. Code	System Code	Disc. Code	Doc.-Type	Ser. No.
Τίτλος έργου:	Trans Adriatic Pipeline – TAP			GPL00-ASP-642-Y-TAE-0049 Αναθ: 05					
Τίτλος εγγράφου:	Ενιαία ΜΠΚΕ Ελλάδας Κεφάλαιο 1 - Εισαγωγή								

Έργου και να οριστεί ο πλήρης σκοπός της Μελέτης Περιβαλλοντικών και Κοινωνικών Επιπτώσεων.

Μια Έκθεση Οριοθέτησης Περιεχομένου της Μελέτης Περιβαλλοντικών και Κοινωνικών Επιπτώσεων (ΜΠΚΕ) ετοιμάστηκε και υποβλήθηκε τον Ιούνιο του 2011 στις Ελληνικές Αρχές, παρ' όλο που δεν το απαιτούσε η ισχύουσα τότε Ελληνική νομοθεσία, τηρώντας τις απαιτήσεις της ΕΤΑΑ. Σύμφωνα με τις απαιτήσεις της τότε ισχύουσας Ελληνικής νομοθεσίας, εκπονήθηκε Προμελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΠΠΕ) για το Δυτικό τμήμα, η οποία αρχικά υποβλήθηκε τον Σεπτέμβριο του 2011 και επανυποβλήθηκε τον Φεβρουάριο του 2012 ενσωματώνοντας αλλαγές στον συνολικό σχεδιασμό του Έργου. Η έγκριση της ΠΠΕ αυτής εκδόθηκε στις 25 Απριλίου 2013.

Για το Ανατολικό Τμήμα, μια Έκθεση Οριοθέτησης Περιεχομένου υποβλήθηκε το Δεκέμβριο του 2012 στις Ελληνικές Αρχές προς ενημέρωση. Σύμφωνα με το νέο νόμο 4014/2011, η ΠΠΕ δεν είναι πλέον εφαρμόσιμη και η διαδικασία της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων λαμβάνει χώρα σε δύο φάσεις, (α) Φάση Οριοθέτησης Περιεχομένου (β) Μελέτη Περιβαλλοντικών επιπτώσεων (ΜΠΕ). Ο νέος νόμος 4014/2011 εισήγαγε τη προαιρετική φάση του Προκαταρκτικού Προσδιορισμού Περιβαλλοντικών Απαιτήσεων (ΠΠΠΑ ισοδύναμο της Έκθεσης Οριοθέτησης Περιεχομένου). Σύμφωνα με το Άρθρο 2, ο Κύριος του έργου μπορεί να προβεί σε δημόσια διαβούλευση και γνωστοποίηση όπου θα παρουσιάζει τα βασικά τεχνικά χαρακτηριστικά του έργου καθώς και τις βασικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις αυτού. Ο στόχος της ΠΠΠΑ είναι να υποστηρίξει τις Αρμόδιες Αρχές να παρέχει κατευθυντήριες γραμμές/οδηγίες σε διάφορα θέματα της ΜΠΚΕ, μετά τη λήψη πληροφόρησης από τα ενδιαφερόμενα μέρη.

Η Έκθεση Οριοθέτησης Περιεχομένου της ΜΠΚΕ προετοιμάστηκε σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ΕΕ, τις προδιαγραφές της ΕΤΑΑ και την Ελληνική νομοθεσία και υποβλήθηκε στις Αρχές από την TAP AG, συμπεριλαμβανομένων και των ακόλουθων πληροφοριών :

- Σκοπός και περιεχόμενο της προς εκπόνηση Μελέτης Περιβαλλοντικών και Κοινωνικών Επιπτώσεων.
- Εισαγωγή στους κανονισμούς και οδηγίες που πρέπει να ληφθούν υπόψη κατά τη Μελέτη Περιβαλλοντικών και Κοινωνικών Επιπτώσεων.
- Περιγραφή των επιλεγμένων εναλλακτικών (όπως ίσχυαν στο χρόνο υποβολής το Φεβρουάριο 2012).

 TAP <small>Trans Adriatic Pipeline</small>		Σελίδα 14 από 15					
		Area Code	Comp. Code	System Code	Disc. Code	Doc.-Type	Ser. No.
Τίτλος έργου: Trans Adriatic Pipeline – TAP		GPL00-ASP-642-Y-TAE-0049 Αναθ: 05					
Τίτλος εγγράφου: Ενιαία ΜΠΚΕ Ελλάδας Κεφάλαιο 1 - Εισαγωγή							

- Σύντομη περιγραφή του Έργου που αξιολογείται στη Μελέτη Περιβαλλοντικών και Κοινωνικών Επιπτώσεων.
- Όροι Αναφοράς για τη Μελέτη Περιβαλλοντικών και Κοινωνικών Επιπτώσεων και
- Διαδικασία διαβούλευσης με ενδιαφερόμενα μέρη.

1.4.3 Πηγές Πληροφοριών

Οι πηγές των πληροφοριών που χρησιμοποιήθηκαν κατά τη Μελέτη Περιβαλλοντικών και Κοινωνικών Επιπτώσεων, καταγράφονται στην αρχή του κειμένου στον Οδηγό του Εγγράφου (βλέπε *Οδηγό Εγγράφου*). Υπάρχουν τρία επίπεδα πληροφοριών που χρησιμοποιήθηκαν σαν αφετηρία στην Μελέτη Περιβαλλοντικών και Κοινωνικών Επιπτώσεων :

- Μελέτες γραφείου (δημοσιευμένες – διαθέσιμες πληροφορίες, θεματικοί χάρτες κλπ),
- Ανάλυση δορυφορικών εικόνων υψηλής ανάλυσης (VHR-Ορθοφωτομωσαϊκά) και,
- Έρευνα πεδίου και δειγματοληψίες που πραγματοποιήθηκαν για να επιβεβαιώσουν τις πληροφορίες που είχαν ληφθεί με τις μελέτες γραφείου ή για να συμπληρώσουν κενά στις υπάρχουσες πληροφορίες.

Οι πληροφορίες του Έργου έχουν παρασχεθεί από την TAP AG (προγραμματισμός, ισοζύγια υλικών, χρήση φυσικών πηγών, τεχνικών εγγράφων κλπ).

1.5 Δομή Μελέτης

Η ΜΠΚΕ συνίσταται από τα ακόλουθα Κεφάλαια και υποστηρικτικά παραρτήματα :

Κύρια Κεφάλαια :

- Οδηγός Εγγράφου
- Κεφάλαιο 0 Μη Τεχνική Περίληψη
- Κεφάλαιο 1 Εισαγωγή
- Κεφάλαιο 2 Αιτιολόγηση Έργου
- Κεφάλαιο 3 Νομοθετικό και Κανονιστικό Πλαίσιο

 		Σελίδα 15 από 15					
		Area Code	Comp. Code	System Code	Disc. Code	Doc.- Type	Ser. No.
Τίτλος έργου: Trans Adriatic Pipeline – TAP Τίτλος εγγράφου: Ενιαία ΜΠΚΕ Ελλάδας Κεφάλαιο 1 - Εισαγωγή		GPL00-ASP-642-Y-TAE-0049 Αναθ: 05					

- Κεφάλαιο 4 Περιγραφή Έργου
- Κεφάλαιο 5 Προσέγγιση και Μεθοδολογία της Μελέτης Περιβαλλοντικών και Κοινωνικών Επιπτώσεων
- Κεφάλαιο 6 Περιγραφή Υφιστάμενης Κατάστασης Φυσικού, Κοινωνικοοικονομικού Περιβάλλοντος και Πολιτιστικής Κληρονομιάς
- Κεφάλαιο 7 Διαβούλευση με Ενδιαφερόμενα Μέρη
- Κεφάλαιο 8 Εκτίμηση και Αξιολόγηση Επιπτώσεων και Μέτρα Αντιμετώπισης
- Κεφάλαιο 9 Περιβαλλοντική Κοινωνική και Πολιτιστική Διαχείριση και Παρακολούθηση
- Κεφάλαιο 10 Συμπεράσματα

Κύρια Παραρτήματα :

- Παράρτημα 1 Συμπληρωματικές Πληροφορίες για την Ανάπτυξη του Έργου
- Παράρτημα 2 Ελληνικό Εθνικό Νομικό Πλαίσιο
- Παράρτημα 3 Χάρτες και Διαγράμματα Έργου
- Παράρτημα 4 Χάρτες Υφιστάμενης Κατάστασης
- Παράρτημα 5 Προσέγγιση και Μεθοδολογία της Μελέτης Περιβαλλοντικών και Κοινωνικών επιπτώσεων - Κριτήρια Εκτίμησης και Αξιολόγησης
- Παράρτημα 6 Συμπληρωματικές Περιβαλλοντικές Πληροφορίες και Μελέτες Πεδίου
- Παράρτημα 7 Στοιχεία Διαβούλευσης με Ενδιαφερόμενα Μέρη
- Παράρτημα 8 Στοιχεία Εκτίμησης και Αξιολόγησης Επιπτώσεων
- Παράρτημα 9 Επίσημη Αλληλογραφία με τις Αρχές

Μερικά από τα Παραρτήματα χωρίζονται περαιτέρω σε υπο-παραρτήματα έτσι ένα από τα κύρια Παραρτήματα μπορεί να περιέχει αρκετά υπο-παραρτήματα.

Trans Adriatic Pipeline AG – Ελλάδα (Παράρτημα)
21^{ος} Όροφος, Πύργος Αθηνών, Λεωφόρος Μεσογείων 2-4, 11527
Αθήνα, Ελλάδα
Τηλέφωνο: + 30 210 7454613
Fax: + 30 210 7454300
esia-comments@tap-ag.com
www.trans-adriatic-pipeline.com

Ημερομηνία 06/2013

Copyright Reserved: This document may not be copied, shown to or placed at the disposal of third parties without prior consent of TAP AG.
The latest version of the document is registered in the TAP Project's Database.

Με την επιφύλαξη παντός δικαιώματος: Απαγορεύεται η αντιγραφή του παρόντος εγγράφου, η επίδειξη του ή η διάθεση του σε τρίτους χωρίς την προηγούμενη συγκατάθεση της εταιρείας TAP AG.
Η τελευταία έκδοση του εγγράφου έχει καταχωρηθεί στη βάση δεδομένων του Έργου TAP.